EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.12.2015
COM(2015) 665 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2014. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2014. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

1. SISSEJUHATUS

Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/2/EÜ (ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)[1] artikli 7 lõikega 4 hõlmab käesolev aruanne ajavahemikku 2014. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini. Aruanne hõlmab teavet, mille on 27 liikmesriiki ja üks EFTA riik Euroopa Komisjonile edastanud. Horvaatia ei esitanud 2014. aasta kohta andmeid.

2. ÕIGUSLIK ALUS JA TAUST

Direktiivi 1999/2/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid edastama igal aastal komisjonile:

– kiiritusrajatiste kontrolli tulemused, eelkõige töödeldud toodete liigid ja kogused ning kasutatud doosid,

ning

– toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töötlemise avastamise meetodid.

Kõnealuse direktiivi artikli 7 lõikega 4 on ette nähtud, et komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas*:

– üksikasjalikud andmed liikmesriikide heakskiidetud kiirituskeskuste kohta ja võimalikud muudatused nende staatuses;

– aruande siseriiklike järelevalveasutuste igal aastal esitatava teabe kohta.

Üldist teavet toiduainete kiiritamise kohta saab komisjoni tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadi kodulehelt[2].

2.1. Kiirituskeskused

Toitu ja toidu koostisosi võib kiiritada ainult heakskiidetud kiirituskeskustes. ELi kiirituskeskusi kiidavad heaks liikmesriikide pädevad ametiasutused. Direktiivi 1999/2/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid komisjonile edastama oma heakskiidetud kiirituskeskuste loetelu.

Toitu ja toidu koostisosi võib kiiritada vaid järgmiste kiirgusallikate abil, mis on loetletud direktiivi II lisas:

– radionukliidide ^{60}Co või ^{137}Cs gammakiirgus;

– röntgenikiirgus, mis pärineb nimienergiaga kuni 5 MeV (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest;

– elektronide voog, mis pärineb mis pärineb nimienergiaga kuni 10 MeV (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest.

Liikmesriikide heakskiidetud kiirituskeskuste loetelu on avalikult kättesaadav, sest komisjon on selle avaldanud[3].

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/2/EÜ, 22. veebruar 1999, ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16).

2 http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

3 ELT C 265, 1.9.2012, lk 3.

2.2. Kiiritatud toit ja toidu koostisosad

Euroopa Liidus on kuivatatud maitsetaimede, vürtside ja köögiviljasegude kiiritamine lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 1999/3/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta[4]. Lisaks sellele teatasid seitse liikmesriiki komisjonile, et nad hoiavad jõus teatavate toiduainete ja toidu koostisosade riiklikke lube kooskõlas direktiivi 1999/2/EÜ artikli 4 lõikega 4. Komisjon on avaldanud riiklike lubade nimekirja[5].

Kõik kiiritatud toidud, mis sisaldavad ühte või mitut toiduaine kiiritatud koostisosa, peavad olema tähistatud sõnadega „kiiritatud" või „töödeldud ioniseeriva kiirgusega". Kui kiiritatud toodet kasutatakse liittoiduaine koostisosana, lisatakse samad sõnad koostisosade loetelus sellise koostisaine juurde. Pakkimata toote puhul märgitakse need sõnad koos toote nimetusega tahvlile või sildile, mis asub selle mahuti kohal või kõrval, kuhu toode on paigutatud.

Korrektse märgistamise jõustamiseks või loata toodete avastamiseks on Euroopa Standardikomitee komisjoni volitusel standardiseerinud mitu analüüsimeetodit.

3. KIIRITUSKESKUSTES TOIMUNUD KONTROLLIMISTE TULEMUSED NING KASUTATUD DOOSID

Käesolevas aruande punktis käsitletakse kiirituskeskuste kontrollimiste tulemusi, eelkõige töödeldud toodete liikide, koguste ja kiiritusdooside osas. Vastavalt liikmesriikide edastatud teabele kinnitasid pädevate asutuste teostatud kontrollimised, et heakskiidetud kiiritusrajatised vastavad direktiivi 1999/2/EÜ nõuetele.

Järgmistes tabelites ja joonistel on esitatud Euroopa heakskiidetud kiirituskeskuste 2014. aasta kontrollimiste tulemused, eelkõige töödeldud toidu ja toidu koostisosade liigid ja kogused ning kasutatud doosid.

3.1. Kokkuvõte ELi kohta

Järgmises tabelis on esitatud Euroopa Liidu 13 liikmesriigis heakskiidetud kiirituskeskustes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides).

Liikmesriik	Heakskiidetud keskuste arv	Töödeldud kogus (tonnides)
Belgia	1	3289,6
Bulgaaria	2	Toitu ei kiiritatud
Tšehhi Vabariik	1	20,1
Saksamaa	4	97,3
Eesti	1	33,7

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/3/EÜ, 22. veebruar 1999, ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta (EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24).

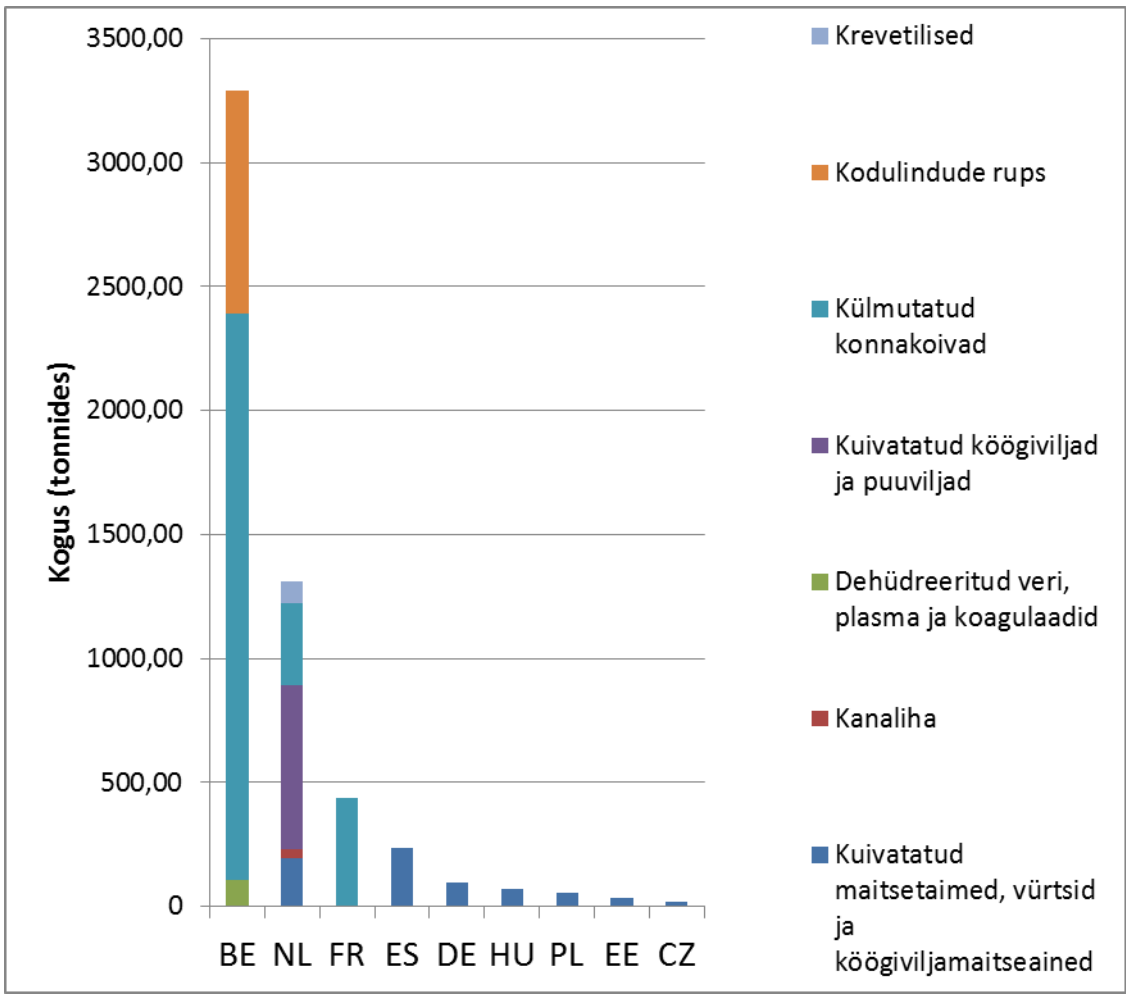
[5] ELT C 283, 24.11.2009, lk 5.

Hispaania	3*	233,1
Prantsusmaa	5	463,3
Itaalia	1	Toitu ei kiiritatud
Ungari	1	70,0
Madalmaad	2	1308,2
Poola	2*	55,0
Rumeenia	1	Toitu ei kiiritatud
Ühendkuningriik	1	Toitu ei kiiritatud
Kokku (**EL–LR**):	**25**	**5543,3**
Norra	1	7,6
Kokku:	**26**	**5550,9**

* * Toitu kiiritati ainult ühes heakskiidetud kiirituskeskuses.

Nimetatud 13 Euroopa Liidu liikmesriigis asub 25 heakskiidetud kiirituskeskust. 2014. aastal kiiritati toiduaineid ainult kaheksas liikmesriigis kolmeteistkümnest.

Järgmisel tulpdiagrammil on esitatud 2014. aastal Euroopa Liidu heakskiidetud kiirituskeskustes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides) ja kategooriad.

Heakskiidetud kiirituskeskusi ei ole järgmistes liikmesriikides: Taani, Iirimaa, Kreeka, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Austria, Sloveenia, Slovakkia, Soome, Rootsi, Portugal. Seni puudub teave olukorra kohta Horvaatias ja Maltal.

Järgmistes tabelites on esitatud kiiritatud toodete kategooriad ja kasutatud doosid asjaomaste liikmesriikide kaupa.

3.2. Belgia

Toode	**Neeldumisdoos (kGy)**
Dehüdreeritud veri, plasma, koagulaadid	4,9–6,4
Külmutatud konnakoivad	3,9–4,8
Kodulindude rups	3,5–4,8

3.3. Tšehhi Vabariik

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4,04–9,95

3.4. Saksamaa

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	10

3.5. Eesti

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	10

3.6. Hispaania

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	8,98–10

3.7. Prantsusmaa

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–10
Külmutatud konnakoivad	1–10

3.8. Ungari

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2–8

3.9. Madalmaad

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4-8
Kanaliha	5
Kuivatatud köögiviljad ja puuviljad	2–8
Külmutatud konnakoivad	4
Krevetilised	3

3.10. Poola

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–10

3.11. Norra

Toiduained	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	10

4. TOOTE TURULEVIIMISE ETAPIS TEHTUD KONTROLLI TULEMUSED JA KIIRITATUD TOIDU AVASTAMISEKS KASUTATUD MEETODID

Järgmistes tabelites on esitatud toote turuleviimise etapis Euroopas toimunud kontrollimise tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töödeldud toodete avastamiseks kasutatud meetodid.

4.1. Kokkuvõte ELi kohta

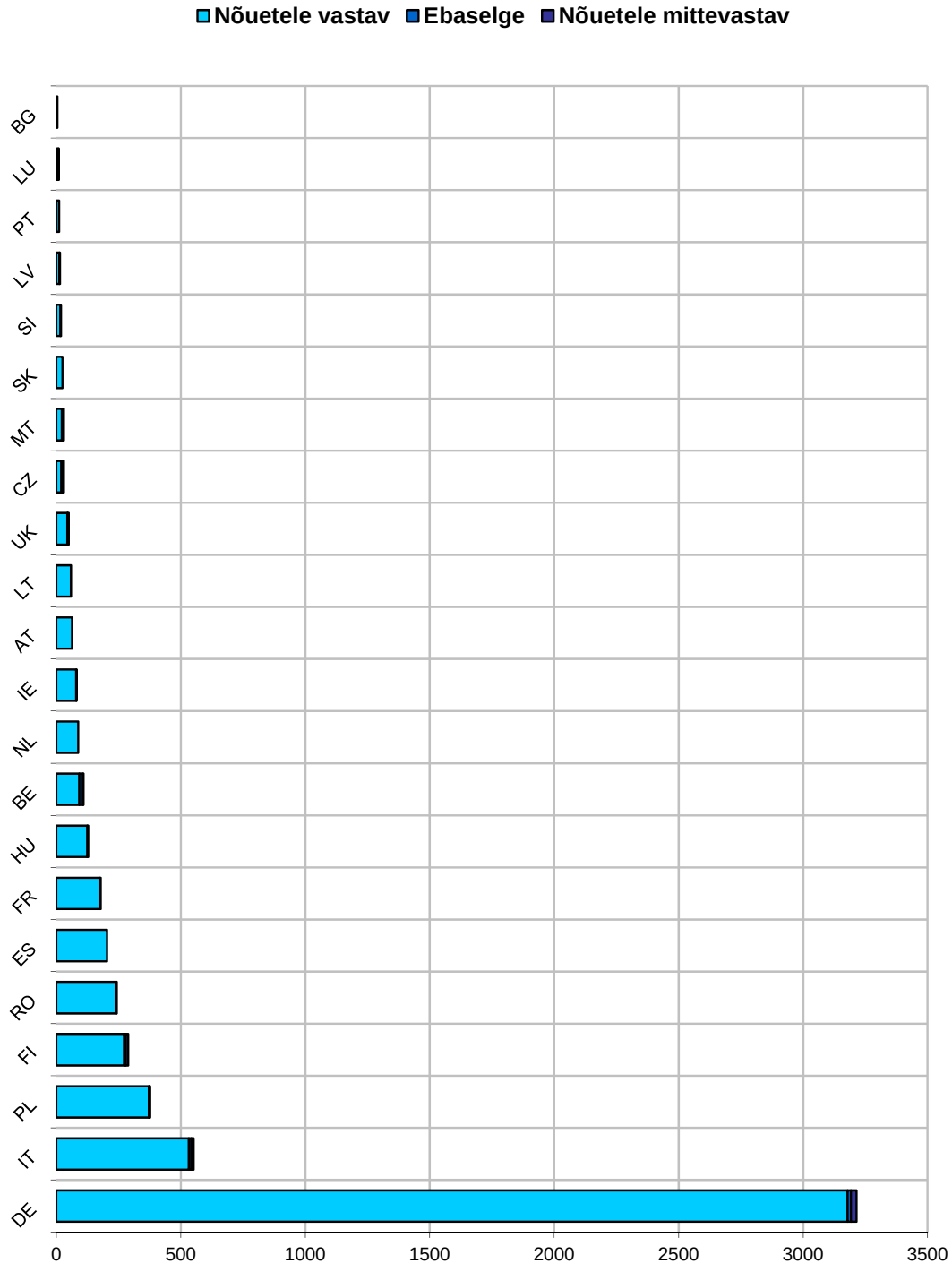
Järgmises tabelis on loetletud kõik analüüsitud proovid ja saadud tulemused Euroopa Liidu kohta.

Liikmesriik	Vastab nõuetele	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	Proove kokku	Protsent ELi koguproovide arvust
BE	92	15	2	109	1,9 %
BG	4	0	0	4	0,1 %
CZ	20	5	5	30	0,5 %
DK	EK	EK	EK	EK	EK
DE	3179	13	22	3214	55,6 %
EE	EK	EK	EK	EK	EK
IE	80	0	1	81	1,4 %
EL	EK	EK	EK	EK	EK
ES	204	0	0	204	3,5 %
FR	174	0	4	178	3,1 %
HR	AEE	AEE	AEE	AEE	0 %
IT	533	10	9	552	9,6 %
CY	EK	EK	EK	EK	EK
LV	12	0	2	14	0,2 %
LT	59	0	0	59	1,0 %
LU	8	0	2	11	0,2 %
HU	125	0	3	128	2,2 %
MT	22	4	4	30	0,5 %
NL	88	0	0	88	1,5 %
AT	64	0	0	64	1,1 %
PL	372	2	3	377	6,5 %
PT	11	0	0	11	0,2 %
RO	240	1	2	243	4,2 %
SI	17	2	0	19	0,3 %
SK	24	0	0	24	0,4 %
FI	273	6	10	289	5,0 %

SE	EK	EK	EK	EK	EK
UK	45	1	4	50	0,9 %
EL kokku	**5646**	**59**	**73**	**5779**	**100 %**
	97,7 %	**1,0 %**	**1,3 %**	**100,0 %**	

AEE: andmeid ei esitatud EK ei kontrollitud

Järgmisel tulpdiagrammil on esitatud kokkuvõte analüüsitud toiduproovidest ja analüüsitulemustest liikmesriigiti.

4.2. Belgia. Proovide arv: 109

		Proovide arv: 109			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	5	0	0	EN 1788
	Kuivatatud seened või seenetooted	3	0	0	EN 1788
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	3	1	0	EN 1788
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	26	2	0	EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	Külmutatud maitsetaimed ja vürtsid	14	6	0	EN 1788
	Tee	21	0	0	EN 1788
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	11	2	0	EN 1788
Muud	Toidulisandid	9	4	2*	EN 1788
Kokku:		**92**	**15**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**84,4 %**	**13,8 %**	**1,8 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

4.3. Bulgaaria. Proovide arv: 4

		Proovide arv: 4			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2	0	0	EN 13751
	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Tee	1	0	0	EN 1788 EN 13751
Kokku:		**4**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.4. Tšehhi Vabariik. Proovide arv: 30

		Proovide arv: 30			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud seened või seenetooted	2	0	0	EN 1788
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	3	1	0	EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4	0	0	EN 1788
	Taimeteed/tõmmised	2	0	0	EN 1788
Muud	Toidulisandid	5	1	2*	EN 1788
	Supp	4	3	3**	EN 1788
Kokku:		**20**	**5**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**66,7 %**	**16,7 %**	**16,7 %**	

* Mõlemad proovid olid positiivse kiiritusanalüüsi tulemusega. Kiiritatud tooted olid märgistamata. Kiiritatud toodetega kaasas olevates või neile viitavates dokumentides ei olnud ühel juhul märget kiiritusega töötlemise kohta, mistõttu ei olnud võimalik kindlaks teha, kas toode on kiiritatud ELi poolt heaks kiidetud keskuses. Teisel juhul olid toiduaineid kiiritatud kiirituskeskuses, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud.

** Proovidel leiti positiivne kiiritusanalüüsi tulemus. Kiiritatud tooted olid märgistamata. Kiiritatud toodetega kaasas olevates või neile viitavates dokumentides ei olnud märget kiiritusega töötlemise kohta, mistõttu ei olnud võimalik kindlaks teha, kas toode on kiiritatud ELi poolt heaks kiidetud keskuses.

4.5. Taani

Toodete turuleviimise etapis 2014. aastal kontrollimisi ei tehtud.

4.6. Saksamaa. Proovide arv: 3214

		Proovide arv: 3214			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Teraviljasaadused	19	0	0	EN 1788; EN 1787
	Kuivatatud puuviljad	98	0	0	EN 13708; EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Värsked puuviljad	59	0	0	EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Värsked seened	1	0	0	EN 1788; EN 1787; EN 13751

	Kuivatatud seened või seenetooted	155	0	0	EN 1788; EN 1785; EN 1787; EN 13751
	Kartulid	7	0	0	EN 1788
	Kaunviljad	187	0	0	EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	42	0	0	EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Värsked köögiviljad	28	0	0	EN 1787; EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	197	0	1*	EN 1786; EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Kala ja kalatooted	43	0	4*	EN 1786; EN 1788
	Kuivatatud kala ja mereannid	16	0	0	EN 1786; EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1228	3	2**	EN 1788; EN 1785; EN 1787; EN 13751
	Muud (maitseained)	229	2	1**	EN 1788; EN 1785; EN 1787; EN 13751
	Tee	182	0	0	EN 1788; EN 1785; EN 1787; EN 13751
Liha ja lihatooted	Liha (välja arvatud kodulinnu- ja ulukiliha)	9	0	0	EN 1786
	Liha (erinevate lindude liha, känguruliha, küülikuliha)	119	0	0	EN 1784; EN 1786
	Lihatooted (välja arvatud vorstid)	40	0	0	EN 1784; EN 1786
	Muud	13	0	0	EN 1784; EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Vorsttooted	19	0	0	EN 1784; EN 1786
Piim ja piimatooted	Ürdivõi	3	0	0	EN 13751
	Vürtse/ürte sisaldav juust	48	0	0	EN 1788; EN 1787
	Juustutooted ürtide ja vürtsideta	27	0	0	EN 1784

	Piim ja piimatooted	15	0	2*	EN 1787
Muud	Toidulisandid	139	2	7*	EN 1786; EN 13751
	Valmistoidud	31	0	2*	EN 1786; EN 1788; EN 13751
	Muud	21	0	0	EN 1784; EN 1788; EN 1787; EN 13751
	Kuivkastmed ja -supid	204	6	3*	EN 1788; EN 13751
Kokku:		**3179**	**13**	**22**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**98,9 %**	**0,4 %**	**0,7 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud
** ekslikult märgistatud

4.7. Eesti

Eelarveliste piirangute tõttu ei tehtud 2014. aastal kontrollimisi toote turuleviimise etapis.

4.8. Iirimaa. Proovide arv: 81

		Proovide arv: 81			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Marjad	8	0	0	EN 1788 EN 13751
	Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	4	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivatatud puuviljad	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Seemned	2	0	0	EN 1788 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	19	0	0	EN 1788 EN 13751
	Tee	8	0	0	EN 1788 EN 13751
Muud	Eritoiduks ettenähtud toit	6	0	0	EN 1788 EN 13751
	Toidulisandid	32	0	1*	EN 1788 EN 13751
Kokku:		**80**	**0**	**1**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**98,8 %**	**0,0 %**	**1,2 %**	

* ekslikult märgistatud

4.9. Kreeka

2014. aastal ei tehtud Kreekas kontrollimisi turuleviimise etapis, kuna varasematel kontrollimistel ei leitud nõuetele mittevastavaid tooteid. Maitsetaimede ja vürtside 10 proovi kontrollimise programm on kavandatud 2015. aastaks.

4.10. Hispaania. Proovide arv: 204

		Proovide arv: 204			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	18	0	0	EN 13708
	Kuivatatud seened või seenetooted	10	0	0	EN 1788 EN 13751
	Pähklid	11	0	0	EN 1787
	Õliseemned	15	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	14	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	20	0	0	EN 1786
	Kala ja kalatooted	8	0	0	EN 1786
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	39	0	0	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	13	0	0	EN 13751
	Värsked maitsetaimed ja vürtsid	52	0	0	EN 1787 EN 13751
Liha ja lihatooted	Kodulinnuliha	4	0	0	EN 1786
	Kokku:	**204**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	

4.11. Prantsusmaa. Proovide arv: 178

		Proovide arv: 178			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	46	0	0	EN 1787
	Muud	8	0	0	EN 1788
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	19	0	0	EN 1786
	Kala ja kalatooted	1	0	2*	EN 1786
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	45	0	0	EN 1788
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	9	0	0	EN 1786
	Liha ja lihatooted	46	0	2**	EN 1784
Kokku:		**174**	**0**	**4**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**97,8 %**	**0,0 %**	**2,2 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud
** ekslikult märgistatud

4,12. Itaalia. Proovide arv: 552

		Proovide arv: 552			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud vürtsid	119	6	0	EN 13708 EN 13784 EN 1788 EN 13783 EN 1787 EN 13751
	Kuivatatud tomatid	1	0	0	EN 1788
	Kuivatatud puuviljad	9	0	0	EN 13708 EN 1788 EN 1787
	Värsked puuviljad	3	0	0	EN 13708 EN 13751
	Küüslauk	14	0	0	EN 13784 EN 1788 EN 1787 EN 13751

	Kuivatatud seened või seenetooted	16	0	2*	EN 13708 EN 13784 EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Pähklid	13	0	0	EN 13784 EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Õliseemned	3	0	0	EN 1787 EN 13751
	Sibulad	11	0	0	EN 1788 EN 13783 EN 13751
	Muud (suhkrustatud ingver, tomatipasta, maguskartulipulber, sarapuupähklijahu)	4	0	0	EN 13784 EN 1788
	Kartulid	18	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kaunviljad	13	0	0	EN 1788 EN 13751
	Riis	2	0	0	EN 1788
	Seemned	2	0	0	EN 13751
	Pesasibulad	1	0	0	EN 13751
	Tee	8	0	0	EN 1788 EN 13783 EN 1787
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Karbid (täpsustamata)	5	0	0	EN 1788 EN 13751
	Peajalgsed (täpsustamata)	8	1	0	EN 13784 EN 1786 EN 1788
	Veenuskarplased	9	0	0	EN 13751
	Krabid	1	0	0	EN 13751
	Vähid	13	0	0	EN 1788 EN 13751
	Koorikloomad	5	0	0	EN 1788 EN 1785 EN 13751
	Kala ja kalatooted	33	1	0	EN 13784 EN 1786 EN 1785 EN 13751
	Rannakarbid	13	0	0	EN 13784 EN 1786 EN 1788 EN 13751
	Kaheksajalglased	5	0	0	EN 1788 EN 13751
	Muud	12	0	0	EN 1788

	Garneelid	11	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kammkarplased	1	0	0	EN 1788
	Krevetilised	21	0	0	EN 1788 EN 1785 EN 13751
	Kalmaarid	10	0	0	EN 1788
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	11	0	4***	EN 13784 EN 1786 EN 1785
	Liha ja lihatooted	5	0	0	EN 13784 EN 1786
	Liha (välja arvatud kodulinnu- ja ulukiliha)	49	0	0	EN 13784 EN 1786 EN 1785
	Liha, rups ja lihatooted	1	0	0	EN 1785
	Kodulinnuliha	44	0	0	EN 13784 EN 1786 EN 1785
Muud	Toidu lisaaine	1	0	0	EN 1788
	Toidulisandid	1	0	0	EN 1788
	Taimne toormaterjal, mida kasutatakse toidulisandite koostisosana	34	2	3**	EN 1788 EN 13751
	Kastmed (töödeldud)	3	0	0	EN 1788
Kokku:		**533**	**10**	**9**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**96,6 %**	**1,8 %**	**1,6 %**	

* ekslikult märgistatud
** ekslikult märgistatud ja/või kiiritamine ei ole lubatud
*** ekslikult märgistatud ja/või kiiritatud keskustes, mida EL ei ole heaks kiitnud

4.13. Küpros

Ioniseerivat kiirgust analüüsivate laborite puudumise tõttu ei tehtud 2014. aastal Küprosel kontrollimisi toote turuleviimise etapis.

4.14. Läti. Proovide arv: 14

		Proovide arv: 14			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	3	0	0	EN 1788
Muud	Toidulisandid	9	0	2*	EN 1788
Kokku:		**12**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**85,7 %**	**0,0 %**	**14,3 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

4.15. Leedu. Proovide arv: 59

		Proovide arv: 59			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5	0	0	EN 13783
	Tee	7	0	0	EN 13783
Muud	Toidulisandid	47	0	0	EN 13783
	Kokku:	**59**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	

4.16. Luksemburg. Proovide arv: 11

		Proovide arv: 11			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Muud	Toidulisandid	8	1	2*	EN 1788
	Kokku:	**8**	**1**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**72,7 %**	**9,1 %**	**18,2 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

4.17. Ungari. Proovide arv: 128

		Proovide arv: 128			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	125	0	3*	EN 1788
	Kokku:	**125**	**0**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**97,7 %**	**0,0 %**	**2,3 %**	

* ekslikult märgistatud

4.18. Malta. Proovide arv: 30

		Proovide arv: 30			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	1	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	21	4	4*	EN 1788 EN 13751

Kokku:	**22**	**4**	**4**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**73,3 %**	**13,3 %**	**13,3 %**	

* ekslikult märgistatud

4.19. Madalmaad. Proovide arv: 88

		Proovide arv: 88			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Puuviljad	9	0	0	EN 1788 EN 13751
	Terad ja tooted teradest	13	0	0	EN 1788 EN 13751
	Pähklid ja seemned	7	0	0	EN 1788 EN 13751
	Köögiviljad ja köögiviljatooted	8	0	0	EN 1788 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Krevetilised	13	0	0	EN 1788 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	15	0	0	EN 1788 EN 13751
Muud	Pagaritooted	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kodulinnud ja ulukid	9	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivsupid jne	12	0	0	EN 1788 EN 13751
	Eritoit	1	0	0	EN 1788 EN 13751
Kokku:		**88**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	

4.20. Austria. Proovide arv: 64

		Proovide arv: 64			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	33	0	0	EN 13708
	Pähklid	31	0	0	EN 1787
Kokku:		**64**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	

4.21. Poola. Proovide arv: 377

		Proovide arv: 377			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	5	0	0	EN 1788
	Värsked puuviljad	3	0	0	EN 1788
	Troopilised puuviljad	7	0	0	EN 1784
	Küüslauk	16	0	0	EN 1788
	Värsked seened	4	0	0	EN 1788
	Kuivatatud seened või seenetooted	5	0	0	EN 1788
	Pähklid	33	0	0	EN 1787
	Sibulad	1	0	0	EN 1788
	Kartulid	1	0	0	EN 1788
	Kaunviljad	2	0	0	EN 1788
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	4	0	0	EN 1788
	Värsked köögiviljad	3	0	0	EN 1788
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Külmutatud koorikloomad või limused	1	0	0	EN 1788
	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	2	0	0	EN 1786
	Kala ja kalatooted	10	0	0	EN 1786; EN 1788
	Krevetid ja praetud suupisted	1	0	0	EN 13751
	Krevetilised	7	0	0	EN 1788; EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	98	0	0	EN 1788; EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	5	0	0	EN 1788; EN 13751
	Muud	3	0	0	EN 1788; EN 13751
	Tee	18	0	0	EN 1788; EN 13751

Liha ja lihatooted	Liha	13	0	0	EN 1784; EN 1786
	Liha ja lihatooted	2	0	0	EN 1784; EN 1786
	Liha (välja arvatud kodulinnu- ja ulukiliha)	4	0	0	EN 1784; EN 1786
	Liha (erinevate lindude liha, känguruliha, küülikuliha)	1	0	0	EN 1784
	Liha, rups ja lihatooted	2	0	0	EN 1784; EN 1786
	Kodulinnuliha	12	0	0	EN 1784; EN 1786
Piim ja piimatooted	Vürtse/ürte sisaldav juust	36	0	1*	EN 1788
	Kodujuust	8	0	0	EN 1788
	Valminud juust	3	0	0	EN 1788
Muud	Kakao	4	0	0	EN 1788
	Eritoiduks ettenähtud toit	11	1	0	EN 1788; EN 13751
	Toidulisandid	17	1	2**	EN 1788; EN 13751
	Valmistoidud	3	0	0	EN 1788
	Muud	6	0	0	EN 1788; EN 13751
	Kuivkastmed ja -supid	19	0	0	EN 1788
	Supp	2	0	0	EN 1788
Kokku:		**372**	**2**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**98,7 %**	**0,5 %**	**0,8 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

** ekslikult märgistatud, kiiritamine ei ole lubatud

4.22. Portugal. Proovide arv: 11

		Proovide arv: 11			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Teraviljasaadused	1	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2	0	0	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	1	0	0	EN 13751

	Tee	1	0	0	EN 13751
Muud	Toidulisandid	4	0	0	EN 13751
	Muud	1	0	0	EN 13751
	Kuivkastmed ja -supid	1	0	0	EN 13751
Kokku:		**11**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

4,23. Rumeenia. Proovide arv: 243

		Proovide arv: 243			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	1	0	0	EN 13751
	Õliseemned	1	0	0	EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	22	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	147	1	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	9	0	0	EN 13751
	Tee	12	0	0	EN 13751
Muud	Toidulisandid	6	0	1*	EN 1788 EN 13751 EN 1787
	Muud	42	0	1**	EN 13751
Kokku:		**240**	**1**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**98,8 %**	**0,4 %**	**0,8 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud
** kiiritamine keskustes, mida ei ole EL heaks kiitnud

4.24. Sloveenia. Proovide arv: 19

		Proovide arv: 19			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Küüslauk	2	0	0	EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	5	0	0	EN 1788 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2	0	0	EN 13751
	Muud	1	0	0	EN 13751
	Tee	5	0	0	EN 1788 EN 13751

Liha ja lihatooted	Konnakoivad	2	0	0	EN 1786
Muud	Kuivkastmed ja -supid	0	2	0	EN 1788
	Kokku:	**17**	**2**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**89,5 %**	**10,5 %**	**0,0 %**	

4.25. Slovakkia. Proovide arv: 24

		Proovide arv: 24			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	2	0	0	EN 1784
	Kuivatatud puuviljad	1	0	0	EN 1784
	Pähklid	13	0	0	EN 1784
	Õliseemned	1	0	0	EN 1784
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5	0	0	EN 1788
Piim ja piimatooted	Vürtse/ürte sisaldav juust	1	0	0	EN 1784
	Valminud juust	1	0	0	EN 1784
	Kokku:	**24**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	

4.27. Soome. Proovide arv: 289

		Proovide arv: 289			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Marjad	4	2	0	EN 13751
	Marjatooted	2	0	0	EN 13751
	Teraviljasaadused	5	0	0	EN 13751
	Kuivatatud juurtest tooted	5	0	0	EN 13751
	Kuivatatud puuviljad	1	0	0	EN 13751
	Kuivatatud seened või seenetooted	4	0	1*	EN 13751
	Pähklitooted	1	0	0	EN 13751
	Merevetikatooted	7	0	0	EN 13751
	Seemned	7	0	0	EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	14	0	2*	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	118	2	3**	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	11	0	0	EN 13751
	Tee	33	0	0	EN 13751

Muud	Joogi koostisosa	3	0	0	EN 13751
	Kakaovalmistised	1	0	0	EN 13751
	Rasvavalmistised	1	0	0	EN 13751
	Eritoiduks ettenähtud toit	5	0	1*	EN 13751
	Toidulisandid	36	2	1*	EN 13751
	Mesi ja muud mesindussaadused	1	0	0	EN 13751
	Valmistoidud	8	0	0	EN 13751
	Valguvalmistised	1	0	0	EN 13751
	Kuivkastmed ja -supid	2	0	1*	EN 13751
	Suupistetooted	3	0	1*	EN 13751
Kokku:		**273**	**6**	**10**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**94,5 %**	**2,1 %**	**3,5 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud
** ekslikult märgistatud; kiiritatud rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.28. Rootsi

Töötajate piirangu tõttu ei analüüsitud 2014. aastal proove.

4.29. Ühendkuningriik. Proovide arv: 50

		Proovide arv: 50			
Toiduaine kategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Vastab nõuetele**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kiirnuudlid	17	1	1*	EN 1788 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Külmutatud koorikloomad või molluskid	1	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	26	0	3*	EN 1788 EN 13751
	Konserveeritud ingver	1	0	0	EN 13751
Kokku:		**45**	**1**	**4**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**90,0 %**	**2,0 %**	**8,0 %**	

* ekslikult märgistatud; kiiritatud rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.30. Norra

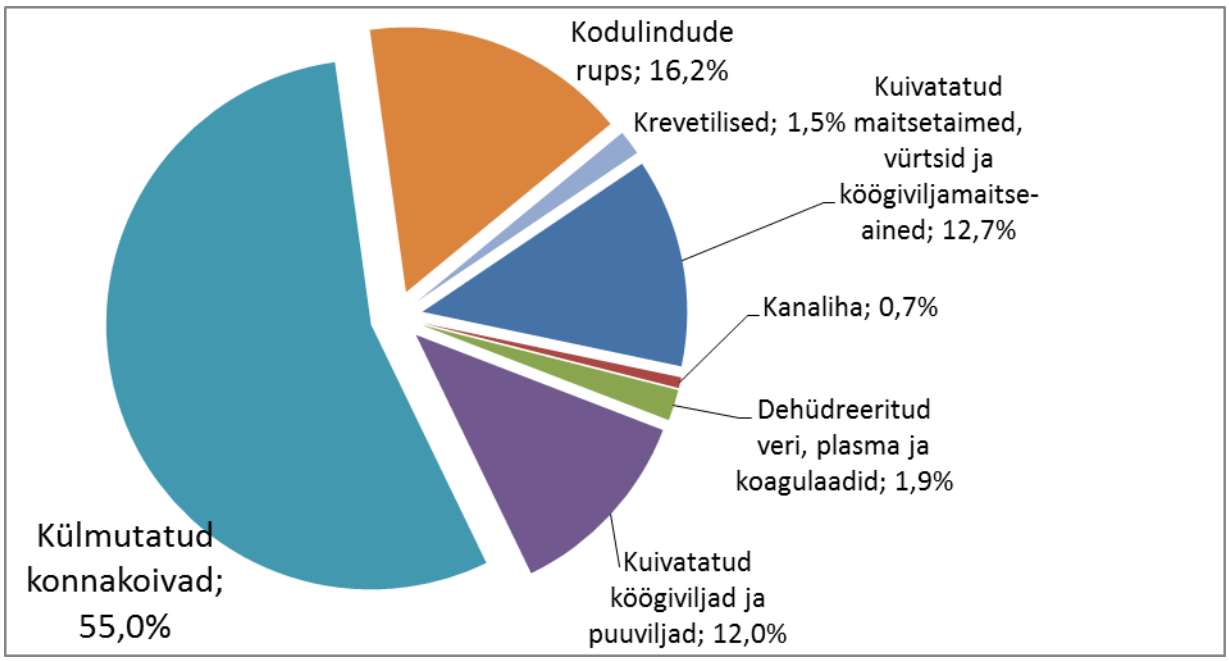
Ioniseeriva kiirguse analüüse tegevate laborite puudumise tõttu ei toimunud 2014. aastal Norras kontrollimisi toote turuleviimise etapis.

5. KOKKUVÕTE

Käesolev aruanne hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2014. Aruanne hõlmab teavet, mille 27 liikmesriiki on komisjonile edastanud. Horvaatia ei esitanud 2014. aasta kohta andmeid.

2014. aastal oli 13 liikmesriigis töös 25 vastavalt direktiivi 1999/2/EÜ lõike 7 artiklile 2 heakskiidetud kiirituskeskust. Ühtegi heakskiidetud kiirituskeskust ei suletud. Norra esitas andmed kiiritatud toiduainete koguste kohta 2014. aastal.

ELi liikmesriikides töödeldi ioniseeriva kiirgusega kokku **5543,3 tonni** tooteid, millest 84 % kiiritati peamiselt kahes liikmesriigis: Belgia (59 %) ja Madalmaad (24 %). Kaks peamist kiiritatud tootekategooriat on konnajalad (55 %) ning kodulindude rups (16,2 %). Võrreldes varasemate aastatega väheneb ELis korrapäraselt kiiritatud toodete üldkogus: 2013. aastal kiiritati 6876 tonni (19 % langus 2014. aastal võrreldes 2013. aastaga) ja 2012. aastal 7972 tonnile (14 % langus 2013. aastal võrreldes 2012. aastaga).

27 liikmesriiki esitas teavet toodete turuleviimise etapis tehtud kontrollimiste kohta. Kuus liikmesriiki ja Norra ei teinud ühtki analüütilist kontrollimist toodete turustamise etapis 2014. aastal.

2014. aastal analüüsiti 21 liikmesriigis kokku **5779** proovi. **Kolm** liikmesriiki tegid 71,7 % proovidest (Saksamaa 55,6 %, Itaalia 9,6 % ja Madalmaad 6,5 %; 2013. aastal Saksamaa 50,5 %, Itaalia 9,7 % ja Madalmaad 6,3 %). Saksamaa on jätkuvalt esikohal toiduainete turustamise etapis kontrollimise valdkonnas. 5646 proovi (97,7 %) vastasid direktiivi 1999/2/EÜ sätetele, 73 proovi (1,3 %) nõuetele ei vastanud ja 59 proovi (1,0 %) puhul olid analüüsi tulemused ebaselged. Kaks peamist põhjust, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, olid sarnaselt varasematele aastatele ebakorrektne märgistamine ja keelatud kiiritamine. Nõuetele ei vasta ka kiiritamine keskustes, mida EL ei ole heaks kiitnud. Täpsemad põhjused, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, on esitatud tabelites, mis kajastavad igas liikmesriigis sooritatud analüüse.